

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้มีการสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาสังคม ไว้ในทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และครบเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคม จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินงานกิจการของพรรคพัฒนาสังคม ซึ่งจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้วปรากฏว่า เมื่อพ้นเวลาที่พรรคพัฒนาสังคมจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ แต่พรรคพัฒนาสังคมไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบจึงมีเหตุให้ยุบพรรคพัฒนาสังคมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อนึ่ง ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติมคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พรรคพัฒนาสังคม ได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อขอให้ทบทวนคำสั่ง กรณีนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม อ้างว่าพรรคพัฒนาสังคมมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย แบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคพัฒนาสังคม (แบบ ท.พ. ๘) ที่ พนส ๐๐๒๐/๕๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ไม่มีการประทับตรารับเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หนังสือของพรรคพัฒนาสังคม ที่ พนส ๐๐๒๐/๕๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ มีจำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งมีเลขที่เดียวกัน ลงวันที่เดียวกันแต่เป็นคนละเรื่อง หนังสือของพรรคพัฒนาสังคมที่มีถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคม ขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง

หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคม ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า พรรคพัฒนาสังคมได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี ๒๕๔๓ ที่ผ่านมามีถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ จึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคพัฒนาสังคม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ขอให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” บทบัญญัติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่บังคับให้พรรคการเมืองต้องจัดส่งรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน เมื่อปรากฏว่านายทะเบียนมีหนังสือถึงหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมว่ารับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาสังคม ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ และหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ ดังนั้น หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมย่อมทราบดีว่าพรรคได้จัดตั้งขึ้นถูกต้องตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ เมื่อนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ๒๕๔๓ พรรคจึงจัดตั้งขึ้นถึงเก้าสิบวันแล้ว หัวหน้าพรรคย่อมมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี ๒๕๔๓ ที่ผ่านมามีถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ้งนายทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ นั้น ปรากฏว่าผู้ถูกร้องเคยทำหนังสือลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ทบทวนคำสั่ง กรณีนายทะเบียนได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคมอ้างว่ามีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย แสดงว่าผู้ถูกร้องยอมรับว่ามีได้จัดทำรายงานดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งแบบรายงานการดำเนินงานของพรรค (แบบ ท.พ. ๘) แนบท้ายคำชี้แจงของผู้ถูกร้องก็ไม่ปรากฏตราประทับการรับเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนแบบ ท.พ. ๘ ที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีตราประทับการรับเอกสารเลขรับที่ ๕๕๓๒ นั้น ปรากฏว่าซ้ำกับเลขรับเอกสารในเรื่องอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นพิรุธรับฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๓ กรณีมีเหตุให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคมได้

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาสังคม แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ
เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ